

Moreel Kompas

Voor en door professionals gemaakt Vernieuwde versie 2023

Wat is moreel juist in deze situatie of casus? Welke waarden en normen hanteer je? Het Moreel Kompas voor leerplicht en Doorstroompunt is een hulpmiddel om stap voor stap tot een morele afweging te komen.

Het kompas bestaat uit zes kernwaarden, verder uitgewerkt in normen. Die normen bieden een handelingskader. Het kompas kan gebruikt worden bij een spanningsveld of dilemma in de praktijk. De casus wordt zo gerelateerd aan de centrale waarden en normen van het beroep. Het kompas kan ingezet worden bij het collegiaal overleg, bij intervisie, bij een casusbespreking, bij een training en bij het werken met de Doorstroompunt-routekaart en de Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS).

Gebruik bij het kompas de 10 ethische vragen. De vragen helpen de morele aspecten in een casus te zien.

Kernwaarden & Normen

Ontwikkeling Jeugdige

- Het recht op ontwikkeling en het belang van de jeugdige staan centraal.
- Het handelen van de professional is gericht op het bevorderen van die ontwikkeling.
- Het bevorderen van de ontwikkeling van jeugdigen staat ten dienste van het leiden van een zelfstandig en bestaanszeker leven als volwaardig lid van de samenleving.
- De focus wordt daarbij gelegd op het belang van onderwijs, maar kan zich ook richten op signalering en advisering over leefgebieden die daarmee samenhangen.

Onbevooroordeeld

- Luister zonder (voor)oordeel naar alle partijen.
- Wees sensitief voor de sociaal-culturele context van de jeugdige en houd je kennis over hun belevingswereld op peil.
- Wees je bewust van de gevoelens, meningen en veronderstellingen die mensen of een situatie bij je oproepen, en blijf onafhankelijk daarvan kijken en denken.

Maatwerk

- Denk in mogelijkheden.
- Streef, waar mogelijk en gepast, naar een aanpak op maat.
- Werk binnen wettelijke kaders (pas toe) of daarbuiten met een goede onderbouwing (leg uit).
- Sluit aan bij de talenten en motivatie van de jeugdige.

Respect voor autonomie

Respecteer het recht op zelfbeschikking van de jeugdige en bevorder de regie van de jeugdige en ouders:

- mits de autonomie en regie van ouders bijdragen aan de ontwikkeling van de jeugdige;
- afhankelijk van het vermogen van de jeugdige om de eigen belangen te overzien;
- binnen de grenzen van wet- en regelgeving.

Transparantie en Openheid

- Praat zoveel mogelijk met jeugdigen en ouders, en vermijd het (uitsluitend) spreken over hen.
- Waar het niet mogelijk of gebruikelijk is om met de jeugdige zelf te spreken, weeg bij beslissingen over hen hun perspectief en belang nadrukkelijk mee.
- Transparant zijn is de norm, mits dat in het belang is van de jeugdige en ouders.

Professionaliteit

- Neem verantwoordelijkheid voor je handelen.
- Houd je deskundigheid op peil.
- Wees bereid tot (zelf)reflectie.
- Wees een gids voor en werk samen met jeugdigen, ouders, de sociale omgeving en samenwerkingspartners.
- Respecteer daarbij ieders inbreng.
- Ondersteun scholen, waar gepast, bij de verantwoordelijkheden die zij hebben ten opzichte van leerlingen en ouders en streef daarbij naar een gezamenlijke visie.
- Houd je aan de grenzen van je eigen rol en taak.

**Iedere jongere heeft
recht op ontwikkeling**

Daar maken wij werk van!

Ingrado

*Deze uitgave werd mede mogelijk gemaakt met steun van
het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.*